

Kütüphane Web Sitelerinde İçerik Zenginleştirme

Adnan Menderes Üniversitesi
Aydın
26 Ekim 2001

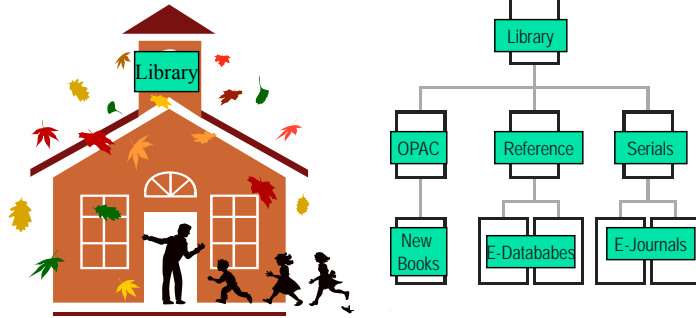
Dr. Hatice Kübra Bahşişoğlu
kubra@hacettepe.edu.tr

04.06.2008

ÜNAK

1

Kütüphane Web Sitesi Nedir? Bina x Web sitesi

Kütüphanelerin geleneksel işlevlerini, bilginin organizasyonu işini İnternet ortamına taşımaktır.

04.06.2008

ÜNAK

2

Kütüphane Web Sitesi Nedir?

Bina

x

Web sitesi

Giriş-Lobi

Giriş Sayfası

Danışma Hizmeti

E-Danışma Hizmeti

Katalog-Sınıflama

OPAC

Sürelî Yayınlar

E-Dergiler, Listeler

Ödünç Verme

Kullanıcı Kaydı

Raflar

E-Kaynaklar

Kapılar

Bağlantılar

Telefon/Faks

Uzak Bağlantılar

04.06.2008

ÜNAK

3

Kütüphane Web Sitesi Hazırlamak

✚ Teknoloji, gelişmeleri izlemek, HTML kodları, protokoller, tarayıcılar, formatlar

✚ Grafik tasarım, yeni düşünceler, tasarım kolaylıkları

✚ Dinamizm, web sayfaları asla tamamlanmaz, tasarımda tutarlık, mutlak bir esneklikle yoğun bir ilintililik

✚ Yaratıcılık, HTML tagları ile sınırlanan bir alanda, özgün bir biçimde geniş bir kullanıcı kitlesi için bilgiyi bulunabilir ve erişilebilir hale getirmek

04.06.2008

ÜNAK

4

Web'de tasarım: Başarı için Başlarken

04.06.2008

ÜNAK

5

Web Sitesi Planlaması

İÇERİK AŞAMASI

Amaç ve tanıtım
Hizmetler
E-kaynaklar
Bağlantılar
İletişim
Geri bildirim

Doğruluk
Erişilebilirlik
Kullanılabilirlik
Anlaşılabilirlik
Anlamlılık

04.06.2008

ÜNAK

6

Web Sitesi Planlaması

TASARIM AŞAMASI

Tipografi (fontlar)
Grafik ve görüntüler
Tablolar
Çerçeveler
Arka alanlar
Renkler
Boşluklar
Diğer unsurlar

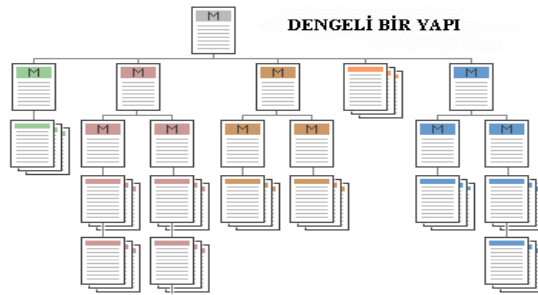
Çekicilik
Düzen
Gezinti kolaylığı
Hız

04.06.2008

ÜNAK

7

İçerik Planlaması - I

En üst

5-6
adım

En Alt

7 +/- 2 kuralı

04.06.2008

ÜNAK

8

İçerik Planlaması - II

Çok yüzeysel ve geniş:

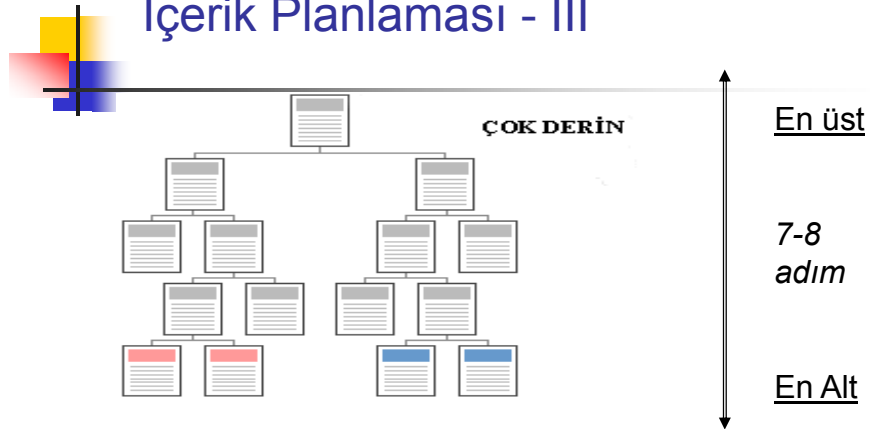
Kullanıcı çok fazla seçenekle karşılaşüyor. Alt sayfalar uzunsa görüntülenme süresi de uzun oluyor.

04.06.2008

ÜNAK

9

İçerik Planlaması - III

Kullanıcı istediğini araması ve bulması için gereğinden fazla yere tıklaması gerek.

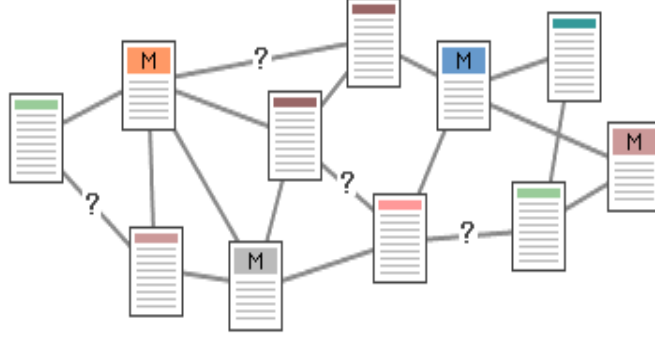
04.06.2008

ÜNAK

10

İçerik Planlaması - IV

Düzensiz bir site

04.06.2008

ÜNAK

11

Site Amacı ve Hedef Kitle

AMAÇ

- Kütüphane hakkında bilgi vermek
- Bilgi hizmetlerini sunmak
- Bilgi kaynaklarına ve başka sitelere erişim

HEDEF KİTLE

- ▶ Öğrenciler
- ▶ Araştırmacılar
- ▶ Halk
- ▶ Kurum personeli
- ▶ Uzak kullanıcılar

04.06.2008

ÜNAK

12

Kullanıcıları için İçeriğin Düzenlenmesi

✚ **İçerik bilgisinin düzenlenmesi, bilginin organizasyonu**

- * Kullanıcının içeriği kavrayabilmesi hedeflenmeli,
- * Tasarım içeriği yansıtmalı

✚ **Sayfalar birbirine uygun olmalı, tutarlılık :**

- * “Bak ve hisset” mantığı
- * Sunumda ve gezintide birliktelik
- * Karmaşık yapılardan kaçınma
- * Öngörülebilir bir gezinti düzeni

04.06.2008

ÜNAK

13

Kullanıcıları için İçeriğin Düzenlenmesi

✚ **Web herkesindir**

- * Benzer sitelerde kabul görmüş içerik
- * İyi düzenlenmiş bir hiyerarşi içinde önce temel bilgiyi, sonra daha karışık /kompleks bilgi,
Örneğin, bir tarama sayfasında, aranan bilginin nereye girileceği, alt sayfaları olan dokümanların ilk sayfasında ikinci sayfaya nasıl geçileceği, bir metin, ses, görüntü işlemci gibi dış uygulama isteyen bir sayfa/bağlantıda bunların neler olduğu net olmalı

04.06.2008

ÜNAK

14

Kullanıcıları için İçeriğin Düzenlenmesi

• Sayfalar erişilebilir olmalı

- * Bütün tarayıcı ve işletim sistemlerinde düzgün görüntü
- * Farklı bağlantı hızları : yavaş hız, kullanıcı memnuniyetinin en önemli engelidir.
- * Hız sınırları, sayfaya konacak görüntülerin sayısını ve bunların boyutunu etkiler,
- * Düşük bant genişlikleri için alternatifler

04.06.2008

ÜNAK

15

Kullanıcıları için İçeriğin Düzenlenmesi

• Açık/net bir gezinti temeli

- * Kullanıcıların bilgi toplamada kendi yollarını yaratmaya ve seçmeye olanağı
- * Tutarlı bir gezinti düzeni, kullanıcı beklentisine uygun gezinti elementleri,
- * Deneyimli araştırmacılar kadar acemi olanlara da çeşitli düzeylerde gezinti destekleri vermek,
- * Kullanıcılar için bir site haritasını yapmak

04.06.2008

ÜNAK

16

Kullanıcıları için İçeriğin Düzenlenmesi

+ Sitenin tasarımı kullanıcı içindir

- * Webmasterin sorumluluğu, kullanıcı ile bilgi kaynağını buluşturacak uygun bir arayüz yaratmaktır.
- * Tasarım, hedef kullanıcıların düzeyine göre olmalıdır.
- * Kullanıcılar, gün geçtikçe Internet üzerinde uzmanlaşmakta, “Burayı tıklayın” gibi basit yönlendirmelere artık gerek yoktur.

04.06.2008

ÜNAK

17

Kullanıcıları için İçeriğin Düzenlenmesi

+ Web dinamik bir yapıdır

- * Sayfaların yaratılma ve güncelleme tarihi
- * Web dinamik bir yapıdır,
- * Devamlı kullanıcılar, sitedeki bilginin düzeni ve tasarımını takip eder ve geri bildirim sağlar.
- * Eleştiriler ve öneriler dikkate alınmalı, uygun olan değişiklikler yapılmalıdır.

+ Web kullanıcı istatistikleri

04.06.2008

ÜNAK

18

Kütüphane Web Sitelerinde İçeriğin Gelişimi

- ✦ Başlangıçta çalışma saatleri, kütüphane politikaları, İnternet kaynaklarına bağlantılar gibi tipik bilgiler
- ✦ Sonra, kaynaklara ve hizmetlere çevrimiçi ortamda erişim sağlamak
- ✦ Bugün web üzerinden kaynakların kütüphanede olup olmadığını bilmeye, çevrimiçi veri tabanlarına ve e-kaynaklara erişim

04.06.2008

ÜNAK

19

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi I - Kütüphane Bilgileri

- 🏛 Genel bilgi, tarihçe
- 🏛 Kullanım koşulları,
- 🏛 Çalışma saatleri
- 🏛 Hizmetlerin ve koleksiyonun tanıtımı
- 🏛 Duyurular
- 🏛 Yerleşim düzeni
- 🏛 İletişim adresleri, telefon ve e-posta rehberi
- 🏛 Kullanım istatistikleri
- 🏛 Üniversite ve kütüphane ana sayfaları arasında bağlantı

04.06.2008

ÜNAK

20

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin

Zenginleştirilmesi I - Çevrimiçi Katalog

- 📄 Önce telnet, artık Web tabanlı arayüzler
- 📄 Avantajlar: kullanıcı dostu, kolay kullanımlı arayüz,
- 📄 Ayır bir yazılıma gerek olmadan erişim
- 📄 Konu başlıklarına, yazar adına, kitap adına, e-kaynaklara hiper bağlantılar veya bookmark eklemek,
- 📄 Hiper bağlantılı yardım dosyaları ve geri bildirim seçenekleri, taramaları saklama, kütüphane mevcutlarını listeleme
- 📄 **Ödünç verme hizmetleri** : çevrimiçi katalog sistemi ile bütünleşik yapıda kullanıcıya sunma

04.06.2008

ÜNAK

21

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin

Zenginleştirilmesi I -_Internet Kaynakları

- 🔗 Basılı, disket, cd-rom formatından web'e
- 🔗 Tarama fonksiyonları, kullanıcı profilleri, bilgi arama alışkanlıkları ve gereksinimine göre kişiselleşmekte, elektronik güncel duyuru yapılabilmektedir.
- 🔗 E-kaynaklara erişimde en önemli etken, kaynağın kullanıma açılış biçimidir

04.06.2008

ÜNAK

22

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi I – Kütüphane dokümanları / yerel kaynaklar

- 📖 Kütüphane bültenleri ve yönergeler
- 📖 Web oluşturma araçları gelişmeye devam ediyor
- 📖 Original format ile aktarma kolaylaşıyor
Basılı kaynaklar, yerel bilgiler, kütüphanenin özel koleksiyonlar

04.06.2008

ÜNAK

23

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi I - **Kullanıcı Yardımı**

- 😊 İletişim bilgisi, kolaylıkla bulunabilmeli
- 😊 Soruların çoğunlukla yetkin bir danışma kütüphanecisinin bir e-posta adresine yönlendirilmesi
- 😊 Soruların bir form yardımıyla alınması
- 😊 Kaynakların kullarımdaki sorunların çözümüne yardımcı olmak, kullanımı yaygınlaştırmak üzere çevrimiçi yardım dosyaları hazırlanabilir.

04.06.2008

ÜNAK

24

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi I - Etkileşimli Sayfalar ve Geri Bildirim

Elektronik Danışma Hizmeti

- @ En kolay kütüphane hizmetlerinden birisi
- @ Özel bir araç veya yazılıma gerek yoktur.
- @ Hizmet ne düzeyde verilecek, nasıl sağlanacak ve sorulardan kim sorumlu olacak ???
- @ Basit olarak bir e-posta adresi
- @ Özel tasarlanmış web formu

04.06.2008

ÜNAK

25

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Önce...

04.06.2008

ÜNAK

26